

TOSHKENT SHAHRINIG TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020-yil yanvar-dekabr oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020-yilning yanvar-dekabr oylarida Toshkent shahrining tashqi savdo aylanmasi 12 424,1 million AQSH dollarga yetdi, bu o'tgan yilning shu davriga nisbatan 805,4 million AQSH dollarga kamaygan.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari)

Ma'lumot uchun: Toshkent shahri tovarlari tashqi savdosi bo'yicha statistik ko'rsatkichlarni shakllantirishda, eksport qilinadigan va import qilinadigan tovarlarni guruhlash uchun tahliliy maqsadlarni amalga oshirishga imkon beradigan Birlashgan Millatlar Tashkilotining xalqaro savdo tasnifi (SITC) qo'llaniladi. Tovarlarga MSTK kodlarini tayinlash TN VED va MSTK o'rtasida o'tish tugmachalari yordamida amalga oshiriladi.

TOSHKENT
SHAHRI BILAN
TASHQI SAVDO
AYLANMASI
ENG YUQORI
ULUSHGA EGA
BO`LGAN
DAVLATLAR
(2020-yil
yanvar-dekabr,
mln. AQSh
dollari, ulushi,
% da)

JSTning umumiy hajmida eksport 2 954,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi (2019-yil yanvar-dekabr oyiga nisbatan 7,3 % pasayish qayd etildi), import esa 9 469,4 mln. AQSh dollarini (pasayish 5,7%) tashkil etdi. Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i 6 514,8 mln. AQSh dollari miqdorida qayd etildi.

Davlatlar:	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	2 919,6	697,6	2 222,0	23,5
Rossiya Federatsiyasi	2 615,7	499,6	2 116,1	21,1
Qozog'iston	1 126,9	279,4	847,5	9,1
Turkiya	684,5	153,7	530,8	5,5
Afg'oniston	466,5	465,5	1,0	3,8
Germaniya	422,2	58,6	363,6	3,4
Hindiston	311,9	9,8	302,2	2,5
Koreya Respublikasi	283,2	17,8	265,4	2,3
Turkamaniston	259,6	63,4	196,3	2,1
Ukraina	245,6	31,7	213,9	2,0

Import qilinadigan tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning ko'payishi va sanoat ishlab chiqarishining diversifikatsiyasi natijasida eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlar ro'y berdi.

O'zbekiston dunyoning 191 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng katta hajmi Xitoy (23,5 %), Rossiya Federatsiyasi (21,1 %), Qozog'iston (9,1 %), Turkiya (5,5 %), Afg'oniston (3,8 %) davlatlarida qayd etildi.

Shuningdek, qo`shni davlatlar bilan o`zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko`rish mumkin.

Xususan, so`nggi yillarda JSTda qo`shni davlatlar bilan masalan, Qozog'iston va Afg'oniston bilan jiddiy o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansini mavjudligini mamlakat tashqi savdosida ijobiy natija sifatida qarash mumkin.

JSTning boshqa davlatlar bilan eng katta hajmi (qo`shni davlatlar bundan mustasno) Xitoy, Rossiya va Turkiya to'g'ri keladi..

Tashqi iqtisodiy faoliyatdagi yirik sherik-davlatlar qatorida Afg'oniston (464,5 million AQSh dollari), Tojikiston (178,4 million AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (51,2 million AQSh dollari) kabi davlatlar bilan faol tashqi savdo balansini mavjud. Qolgan davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i saqlanib qolmoqda.

	Davlatlar	2019-y.	2020-y.
TOSHKENT SHAHRI YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar- dekabr, mln. AQSh dollari)	Xitoy Xalq Respublikasi	3 124,5	2 919,6
	Eksport	786,6	697,6
	Import	2 337,9	2 222,0
	Saldo	- 1 551,3	- 1 524,4
	Rossiya Federatsiyasi	2 866,6	2 615,7
	Eksport	652,1	499,6
	Import	2 214,5	2 116,1
	Saldo	- 1 562,4	- 1 616,5
	Qozog'iston	923,7	1 126,9
	Eksport	214,7	279,4
	Import	709,0	847,5
	Saldo	- 494,3	- 568,1
	Turkiya	753,7	684,5
	Eksport	201,8	153,7
	Import	551,8	530,8
	Saldo	- 350,0	- 377,1
	Afg'oniston	357,1	466,5
	Eksport	355,5	465,5
	Import	1,5	1,0
	Saldo	354,0	464,5
	Germaniya	412,2	422,2
Eksport	43,6	58,6	
Import	368,6	363,6	
Saldo	- 325,0	- 305,0	
Hindiston	229,9	311,9	
Eksport	18,2	9,8	
Import	211,7	302,2	
Saldo	- 193,5	- 292,4	

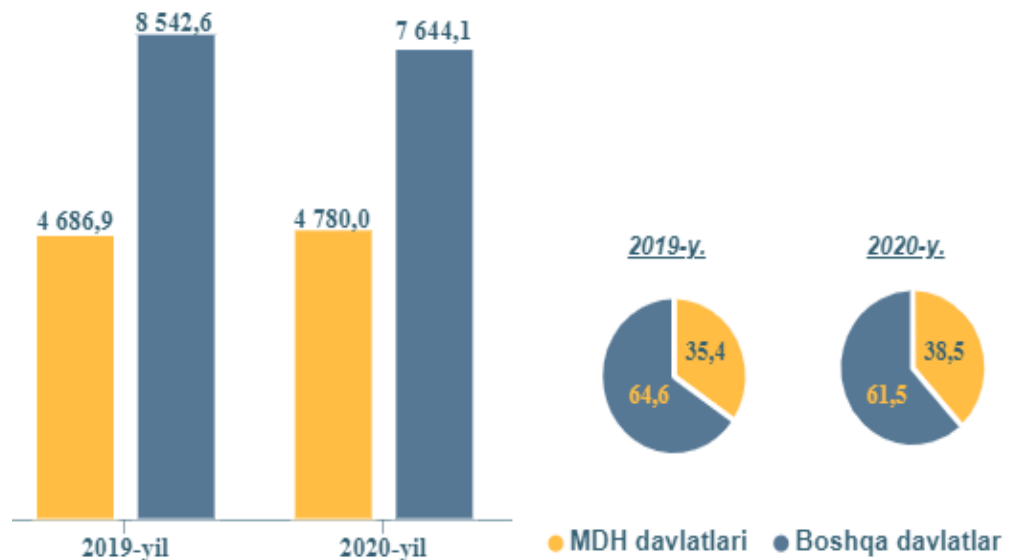
	Davlatlar	2019-y.	2020-y.
TOSHKENT SHAHRI YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar- dekabr, mln. AQSh dollari)	Koreya Respublikasi	747,4	283,2
	Eksport	69,1	17,8
	Import	678,3	265,4
	Saldo	- 609,2	- 247,6
	Turkmaniston	195,5	259,6
	Eksport	90,1	63,4
	Import	105,5	196,3
	Saldo	- 15,4	- 132,9
	Ukraina	181,5	245,6
	Eksport	22,4	31,7
	Import	159,1	213,9
	Saldo	- 136,6	- 182,2
	Tojikiston	221,0	230,1
	Eksport	174,9	204,3
	Import	46,0	25,9
Saldo	128,9	178,4	
Litva	261,2	229,6	
Eksport	13,9	24,9	
Import	247,3	204,7	
Saldo	- 233,3	- 179,8	
Italiya	205,3	228,5	
Eksport	20,5	3,7	
Import	184,8	224,8	
Saldo	- 164,3	- 221,2	
Latviya	177,7	180,6	
Eksport	21,0	8,2	
Import	156,7	172,5	
Saldo	- 135,7	- 164,3	

**TOSHKENT
SHAHAR YIRIK
HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
dekabr,
mln. AQSh
dollari)**

Davlatlar	2019-y.	2020-y.
Belarussiya	130,9	163,8
Eksport	10,7	7,4
Import	120,2	156,4
Saldo	- 109,5	- 149,1
AQSh	441,0	155,2
Eksport	26,4	18,5
Import	414,6	136,7
Saldo	- 388,2	- 118,2
BAA	135,1	125,0
Eksport	46,9	22,5
Import	88,2	102,5
Saldo	- 41,3	- 80,0
Niderlandiya	70,8	123,1
Eksport	4,9	4,4
Import	65,9	118,6
Saldo	- 61,0	- 114,2
Chexiya	84,0	110,4
Eksport	10,3	28,9
Import	73,7	81,4
Saldo	- 63,4	- 52,5
Fransiya	138,3	107,2
Eksport	34,2	9,9
Import	104,2	97,4
Saldo	- 70,0	- 87,5

JST hajmining uchdan bir qismi MDH mamlakatlariga to'g'ri keladi va so'nggi yillarda ushbu ko'rsatkichni oshirish tendensiyasi kuzatilmoqda. Bu o'z navbatida, MDH mamlakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalar kengayganligidan dalolat beradi.

TOSHKENT SHAHRINIG TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJM DINAMIKASI (yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

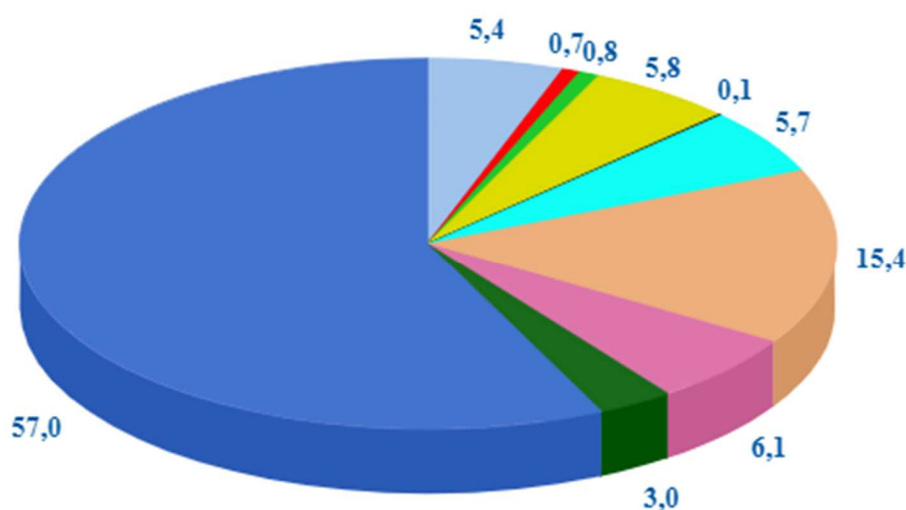

2020-yil yanvar-dekabr oylarida boshqa davlatlarning tashqi savdo aylanmasi hajmi pasaygan (10,5 %) va tashqi savdo aylanmasi umumiy hajmining 61,5 % ni tashkil etdi.

TOSHKENT SHAHRINING EKSPORTI (2020-yil yanvar-dekabr)

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida maxsus eksportdan tashqari eksport hajmi 2 954,7 mln. AQSh dollarini (2019-yilning shu davriga nisbatan pasayish 7,3 %) tashkil etdi.

Eksport tarkibida 43,0 % tovarlarni asosan sanoat tovarlari (15,4 %), mineral yoqilg'i, moylash moylari va shu kabi materiallar (6,1 %), kimyoviy moddalar (5,8 %) va shu kabi mahsulotlar tashkil etadi.

**XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr,
ulushi, % da)**

	Oziq-ovqat va tirik hayvonlar - 5,4 %		Ichimliklar va tamaki - 0,7 %
	Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno - 0,8 %		Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar - 5,8 %
	Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar - 0,1 %		Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar - 5,7 %
	Sanoat mahsulotlari - 15,4 %		Mashinalar va transport uskunolari - 6,1 %
	Har xil turdagi tayyor mahsulotlar - 3,0 %		Xizmatlar - 57,0 %

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	2 954,7	1 182,2	1 772,4	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	160,6	45,7	114,9	5,4	3,9	6,5
Ichimlik va tamaki	20,3	18,0	2,3	0,7	1,5	0,1
Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno	24,4	16,4	8,0	0,8	1,4	0,4
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	171,2	16,0	155,2	5,8	1,4	8,8
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	3,9	-	3,9	0,1	-	0,2
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	169,1	108,2	60,8	5,7	9,2	3,4
Sanoat mahsulotlari	454,2	200,9	253,3	15,4	17,0	14,3
Mashinalar va transport uskunalari	178,9	104,8	74,1	6,1	8,9	4,2
Har xil tayyor mahsulotlar	89,1	77,6	11,5	3,0	6,6	0,6
Xizmatlar	1 683,1	594,7	1 088,4	57,0	50,3	61,4

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O`SISH SUR`ATLARI (2020-yil yanvar-dekabr)

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasida tovarlar va xizmatlar eksporti yo'nalishida farq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 50,3 % asosan xizmatlar undan keyin sanoat tovarlari, kimyoviy mahsulotlar va shunga o'xshash mahsulotlar, shuningdek turli xil tayyor mahsulotlar eksport qilinadi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

XSST tarkibi	2019-yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan, % da		
	Jami	MDH mamlakatlari	Boshqa davlatlar
Jami	92,7	91,3	93,7
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	164,0	175,1	159,9
Ichimlik va tamaki	91,4	101,6	51,0
Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno	96,5	91,5	108,6
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	109,2	74,0	114,8
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 797,7	-	2 221,5
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	109,2	105,9	115,6
Sanoat mahsulotlari	117,1	130,5	108,3
Mashinalar va transport uskunolari	106,2	92,3	135,1
Har xil tayyor mahsulotlar	86,9	87,6	82,1
Xizmatlar	81,3	78,9	82,6

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga ichimlik va tamaki mahsulotlari, shuningdek sanoat tovarlari eksportining jadal o'sishi kuzatildi, birinchi navbatda, mashinalar va transport uskunalari, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlarning eksporti kamayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili boshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020-yil yanvar-dekabr oylarida, 2019-yil yanvar-dekabr oylariga nisbatan turli xil tayyor mahsulotlar, mashinalar va transport uskunalari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, xizmatlar, kimyoviy mahsulotlar va shunga o'xshash mahsulotlardan tashqari eksport hajmi, shuningdek, sanoat mahsulotlari kamaygan.

**EKSPORT
TARKIBI
DINAMIKASI
2020-yil
(yanvar-
dekabr,
% da)**

XSST tarkibi	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	3,1	5,4
Ichimlik va tamaki	0,7	0,7
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	0,8	0,8
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,9	5,8
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	0,01	0,1
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	4,9	5,7
Sanoat mahsulotlari	12,2	15,4
Avtomobil va transport uskunalari	5,3	6,1
Har xil tayyor mahsulotlar	3,2	3,0
Xizmatlar	65,0	57,0

XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
	Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	160,6
03 bo'limiga kiritilgan hayvonlardan tashqari tirik hayvonlar	0,5	85,9
Go'sht va go'sht mahsulotlari	0,3	1 194,5
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,2	19,8
Baliqlar (dengiz sutemizuvchilar emas), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvdagi umurtqasiz hayvonlar va ulardan olinadigan preparatlar	0,00001	0,01
Don va uning mahsulotlari	86,3	142,1
Sabzavotlar va mevalar	62,2	249,5
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	2,2	84,2
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4,5	91,6
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	0,8	88,9
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	3,6	160,2
Ichimlik va tamaki	20,3	91,4
Ichimlik	9,9	191,7
Tamaki va tamaki mahsulotlari	10,3	60,8
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	24,4	96,5
Pulpa va chiqindi qog'oz	0,6	115,3
Yog'va moyli urug'lar	1,5	427,3
Metall rudalari va metall parchalari	1,6	106,6
Mantar va yog'och	0,00002	-
56-bo'limga kiritilmagan o'g'it xom ashyosi va mineral xom ashyo (ko'mir, moy va qimmatbaho toshlardan tashqari)	1,5	41,4
Hayvonot va o'simliklarning xom ashyolari	3,1	111,0
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taralgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	15,9	97,7
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	171,2	109,2
Gaz, tabiiy va sun'iy	21,0	188,7
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	16,7	37,8
Ko'mir, koks va briketlar	0,001	6 125,0
Elektr toki	133,4	131,6
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va	3,9	1 797,7

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
AYRIM
MAHSULOTLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**
mumlar

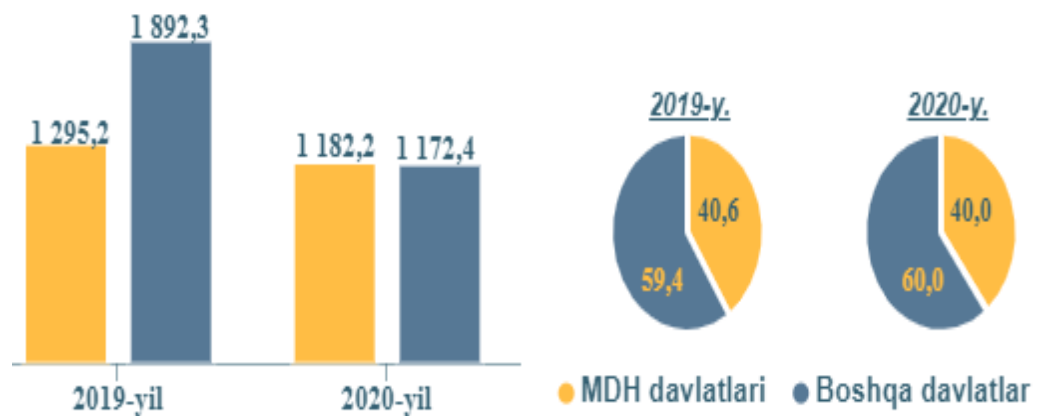
Xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan o'simlik moylari va yog'lartayyorlangan mahsulotlar	3,9	1 816,8
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	169,1	109,2
Bo'yoqlar va taninlar va bo'yoqlar	1,9	109,5
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	11,7	249,4
Noorganik kimyoviy moddalar	20,1	80,6
Organik kimyoviy moddalar	2,0	39,8
Boshlang'ich bo'lgan shaklda plastmassa	17,6	371,3
Boshlang'ich bo'lmagan shaklda plastmassa	4,6	44,6
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlaridan tashqari)	17,6	371,3
Boshqa joylarda tasniflanmagan kimyoviy moddalar va mahsulotlar	11,7	123,4
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga oid vositalar, abraziv va yuvish vositalari	11,7	123,4
Sanoat mahsulotlari	454,2	117,1
Teri, tayyor charm buyumlar va mo'yna	4,9	27,9
Kauchuk mahsulotlari	0,9	258,2
Mantar va yog'och mahsulotlari (mebeldan tashqari)	1,9	204,3
Qog'oz, karton va qog'oz pulpa, qog'oz yoki karton buyumlar	10,3	104,7
Metall bo'lmagan mineral mahsulotlar va boshqalar	239,2	110,5
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	30,1	301,1
Temir va po'lat	27,1	273,9
Rangli metallar	121,6	109,9
Metall bo'lmagan mineral mahsulotlar	18,1	151,3
Mashinalar va transport uskunolari	178,9	106,2
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	30,0	1 985,3
Muayyan tarmoqlar uchun maxsus ishlab chiqarilgan mashinalar	3,2	16,3
Metallni qayta ishlash mashinalari	0,7	124,4
Sanoat uchun ixtisoslashtirilgan bo'lmagan mashinalar va uskunalar va boshqalar	13,4	123,7
Ish yuritish va ma'lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uskunolari	1,9	1 014,5
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni ko'paytirish uchun asboblari va uskunalar	16,4	107,0
Boshqa joylarda tasniflanmagan elektr mashinalar, apparatlar va jihozlar va ularning elektr qismlari (shu jumladan, boshqa joylarda tasniflanmagan elektr maishiy texnika uchun elektr bo'lmagan qismlar)	101,4	129,5

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
AYRIM
MAHSULOTLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

Avtomobillar (shu jumladan xavfsizlik yostig'i bo'lgan mashinalar)	4,2	24,7
Boshqa transport uskunalari	7,6	30,6
Har xil tayyor mahsulotlar	89,0	86,7
Boshqa toifalarga kiritilmagan sanitariya-tesisat, isitish va yoritish uskunalari uchun binolarni, armatura va fiksajlarni to'sib qo'ying	1,5	211,2
Mebel va armatura, choyshablar, zambil, zambil tayanchlari, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	1,3	207,2
Sayohat materiallari, sumkalar va shunga o'xshash idishlar	0,6	55,2
Kiyim va kiyim-kechak aksessuarlari	65,7	78,6
Poyafzal	1,1	246,2
Maxsus, ilmiy va boshqaruv asboblari va apparatlari	5,3	686,6
Boshqa joylarda tasniflanmagan fotografik apparatlar, uskunalar, sarf materiallari va optik mahsulotlar	0,1	6 093,2
Boshqa joyda tasniflanmagan turli xil tayyor mahsulotlar	13,5	87,6
Xizmatlar	1 683,1	81,3
Boshqalar egalik qiladigan jismoniy kirishlar bo'yicha ishlab chiqarish xizmatlari	0,01	61,7
Boshqa joylarda tasniflanmagan texnik va ta'mirlash xizmatlari	6,4	55,9
Transport xizmatlari	1 385,2	81,0
Sayohat	13,4	19,4
Qurilish xizmatlari	38,2	93,3
Sug'urta va pensiya xizmatlari	17,2	232,7
Moliyaviy xizmatlar	7,3	75,9
Boshqa joylarda tasniflanmagan intellektual mulkdan foydalanish uchun to'lovlar	0,1	93,1
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	166,1	99,4
Boshqa biznes xizmatlari	48,6	88,7
Jismoniy shaxslar uchun xizmatlar va madaniyat va dam olish sohasidagi xizmatlar	0,3	32,3

**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
dekabr,
mln. AQSh
dollari,
ulushi, % da)**

So'nggi bir yilda MDH mamlakatlariga eksport qilish hajmi pasaydi va uning umumiy hajmidagi ulushi 40,6 % dan 40,0 % gacha kamaydi. Mos ravishda, xorijiy mamlakatlarning umumiy eksport hajmidagi ulushi 59,4 % dan 60,0 % gacha ko'paydi.

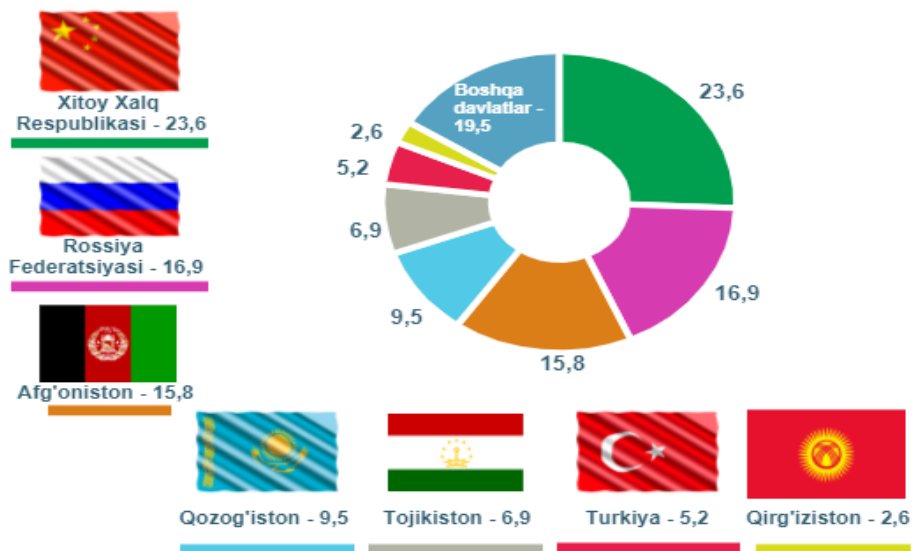

2020-yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdoda tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy hamkorlarimiz Xitoy (umumiy eksportning 23,6 %), Rossiya Federatsiyasi (16,9%), Afg'oniston (15,8 %), Qozog'iston (9,5 %), Tojikiston (6,9 %), Turkiya (5,2 %) va Qirg'iz Respublikasi (2,6 %) davlatlari tashkil etdi. Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 80,5 % ga yetgan.

2020-yil yanvar-dekabr oylarida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita yirik sherik mamlakatlar orasida Rossiya Federatsiyasi ikkinchi o'rinni, Xitoy esa yetakchi o'rinni egalladi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019-yilning shu davriga nisbatan 161 tadan 142 ta davlatga qisqardi.

TOSHKENT SHAHAR EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020-yil yanvar-dekabr, % da)

TOSHKENT SHAHRINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI, HAJMI VA O`SISH SUR`ATI 2020-yil (yanvar-dekabr)

Davlatlar	Mln.AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da	O'rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	786,6	697,6	88,7	1	1
Rossiya Federatsiyasi	652,1	499,6	76,6	2	2
Afg'oniston	355,5	465,5	130,9	3	3
Qozog'iston	214,7	279,4	130,2	4	4
Tojikiston	174,9	204,3	116,8	6	5
Turkiya	201,8	153,7	76,2	5	6
Qirg'iz Respublikasi	103,3	77,4	74,9	7	7
Turkmaniston	90,1	63,4	70,4	8	8
Germaniya	43,6	58,6	134,5	12	9
Buyuk Britaniya	57,8	40,9	70,7	10	10
Ukraina	22,4	31,7	141,2	17	11
Chexiya	10,3	28,9	281,8	28	12
Litva	13,9	24,9	178,7	24	13
BAA	46,9	22,5	48,0	11	14
AQSh	26,4	18,5	70,2	15	15
Koreya Respublikasi	69,1	17,8	25,8	9	16
Belgiya	19,5	17,3	88,7	20	17
Eron	31,7	15,8	49,9	14	18
Ozarbajjon	25,1	15,8	63,1	16	19
Pokiston	6,9	12,2	175,9	30	20

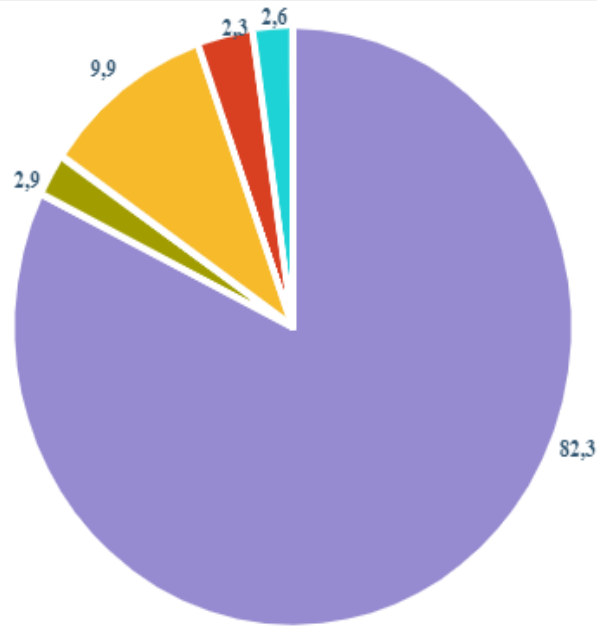

**TOSHKENT
SHAHRINING
AYRIM
DAVLATLAR
BILAN EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr, ulushi
% da)**

Yirik sherik mamlakatlar orasida eksport qilinadigan tovarlarning eng katta hajmini ishlab chiqarilgan mahsulotlar, mineral yoqilg'i, moylash moylari va shu kabi materiallar hamda oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar tashkil etadi.

XSST tarkibi	XXR		Rossiya Federatsiyasi		Afg'oniston		Qozog'iston	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Jami eksport	786,6	697,6	652,1	499,6	355,5	465,5	214,7	279,4
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	1,2	4,6	8,2	7,9	59,5	86,3	7,1	24,0
Ichimlik va tamaki	0,1	0,02	6,3	5,3	0,01	0,1	4,8	10,2
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	0,5	0,6	12,9	12,0	0,4	0,6	1,9	1,1
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,1	0,2	14,2	5,6	109,9	150,0	0,6	0,2
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	-	0,01	-	0,2	3,9	-	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	2,3	5,5	6,6	11,7	25,9	17,8	23,1	27,3
Sanoat mahsulotlari	83,5	91,6	91,0	100,2	1,3	2,9	17,4	36,4
Mashina va transport uskunolari	2,2	5,2	43,7	31,2	0,3	1,7	23,4	30,7
Har xil tayyor mahsulotlar	0,1	1,7	72,5	54,3	0,2	0,2	4,8	10,6
Xizmatlar	693,8	588,2	396,6	271,4	157,9	202,1	131,5	139,0

**XIZMATLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(yanvar-
dekabr,
ulushi, % da)**

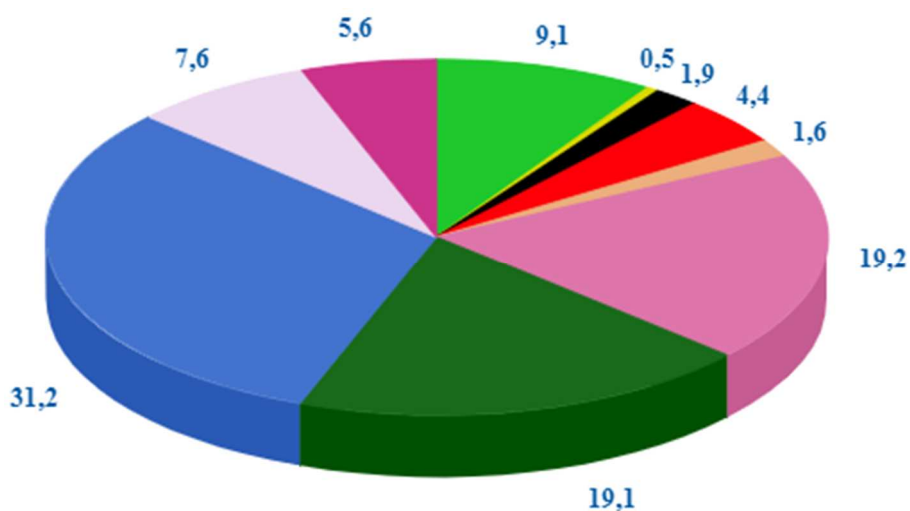
● Transport xizmatlari   ● Qurilish xizmatlari   ● Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari
● Biznes xizmatlari   ● Boshqa xizmatlar

2020-yil yanvar-dekabr oylarida xizmatlar eksporti 1 683,1 million AQSh dollarini yoki uning umumiy hajmidan 57,0 foizni tashkil etdi va 2019-yilning shu davriga nisbatan 18,7 foizga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibida asosiy ulush transport xizmatlariga (82,3 %) to'g'ri keladi.

Qolganlari sayohat (turizm), moliyaviy xizmatlar, sug'urta va pensiya xizmatlari, texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash xizmatlari va boshqalarni o'z ichiga oladi.

TOSHKENT SHAHRINING IMPORTI (2020-yil yanvar-dekabr)

Hisobot davrida import 9 469,4 mln. AQSh dollarini tashkil qildi (2019-yil yanvar-dekabr oylariga nisbatan o'sish sur'atlari pasayishi 5,7 %). Uning tarkibida asosiy ulushni avtomobillar va transport uskunalari (31,2 %), kimyoviy moddalar (19,2 %) va shu kabi mahsulotlar shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlar (19,1%) egallaydi.

XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr, ulushi,
% da)

■ Oziq-ovqat va tirik hayvonlar - 9,1%	■ Ichimliklar va tamaki - 0,5 %
■ Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno - 1,9%	■ Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar - 4,4%
■ Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar - 1,6 %	■ Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar - 19,2 %
■ Sanoat mahsulotlari - 19,1%	■ Mashinalar va transport uskunalari - 31,2%
■ Turli xil tayyor buyumlar - 7,6%	■ Xizmatlar - 5,6%

Tovarlar va xizmatlar importi dinamikasining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2020-yil yanvar-dekabr oylarida 2019-yilning shu davriga nisbatan tovarlar importi hajmi 546,7 million AQSh dollariga kamaydi va 8 937,5 million AQSh dollarini tashkil etib, xizmatlar importi 531,9 million dollarga yetdi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARDAN
IMPORT TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	9 469,4	3 597,8	5 871,6	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	860,1	689,1	171,1	9,1	19,2	2,9
Ichimlik va tamaki	43,9	16,3	27,6	0,5	0,5	0,5
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	175,7	135,8	39,8	1,9	3,8	0,7
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	419,4	386,7	32,7	4,4	10,7	0,6
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	148,1	126,9	21,2	1,6	3,5	0,4
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	1 813,4	409,8	1 403,6	19,2	11,4	23,9
Sanoat mahsulotlari	1 805,2	1 120,8	684,5	19,1	31,2	11,7
Mashinalar va transport uskunalari	2 950,2	537,4	2 412,8	31,2	14,9	41,1
Har xil tayyor mahsulotlar	721,4	76,2	645,2	7,6	2,1	11,0
Xizmatlar	531,9	98,8	433,1	5,6	2,7	7,4

Ishlab chiqarilgan tovarlar (31,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (19,2 %), shuningdek, mashinalar va transport uskunalari (14,9 %) importining eng katta ulushi MDH mamlakatlariga boshqa xorijiy davlatlarga esa asosiy ulush to'g'ri keladi. Mashina va transport uskunalari (41,1 %), kimyoviy moddalar (23,9 %) va shu kabi mahsulotlar shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlar (11,7%) egallaydi.

	XSST tarkibi	2019-yil yanvar-dekabr oylariga nisbatan, % da		
		Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORTNING O`SISH SUR`ATLARI (2020-yil yanvar-dekabr)	Jami	94,3	106,1	88,3
	Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	128,9	134,3	110,9
	Ichimlik va tamaki	108,3	131,2	98,2
	Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	83,5	77,5	113,8
	Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	160,3	167,1	108,1
	Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	94,8	110,7	51,1
	Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	116,1	125,7	113,5
	Sanoat mahsulotlari	88,8	93,7	81,8
	Mashinalar va transport uskunalari	77,0	97,6	73,5
	Har xil tayyor mahsulotlar	99,9	88,3	101,5
	Xizmatlar	95,4	53,2	116,5

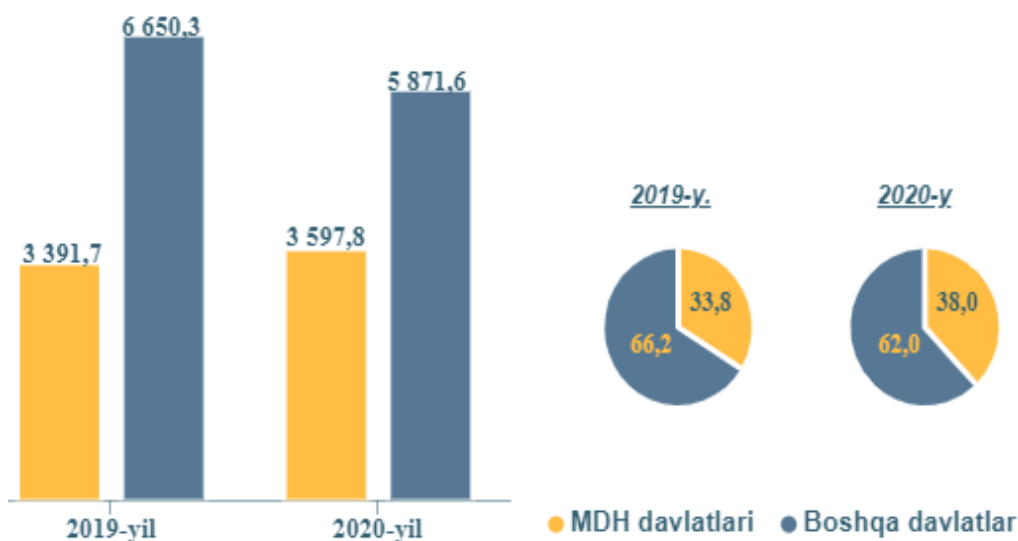
2020-yil yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019-yil yanvar-dekabr oylariga nisbatan mineral yoqilg'i, moylash materiallari va shunga o'xshash materiallar importining o'sish sur'ati 172,4 % ni tashkil etdi.

**IMPORT
TARKIBINING
DINAMIKASI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

XSST nomi	2019-yil	2020-yil
Jami	100,0	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	6,6	9,1
Ichimlik va tamaki	0,4	0,5
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	2,1	1,9
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	2,6	4,4
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1,6	1,6
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	15,6	19,2
Sanoat mahsulotlari	20,2	19,1
Mashinalar va transport uskunalari	38,2	31,2
Har xil tayyor mahsulotlar	7,2	7,6
Xizmatlar	5,6	5,6

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2020-yil yanvar-dekabr oylarida 2019-yilning shu davriga nisbatan importning umumiy hajmidagi ulushi o'zgarishsiz qoldi.

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining dinamikasida barqaror nisbati saqlanib qolmoqda, bu esa chegarada 38,0 : 62,0 ni tashkil etadi.

Hisobot davri natijalariga ko'ra, importning ulushi 23,5 % bo'lgan XXR va 22,3 % ulushi bilan ikkinchi o'rinni egallagan Rossiya Federatsiyasi esa asosiy import bo'yicha sherik-davlatlar hisoblanadi.

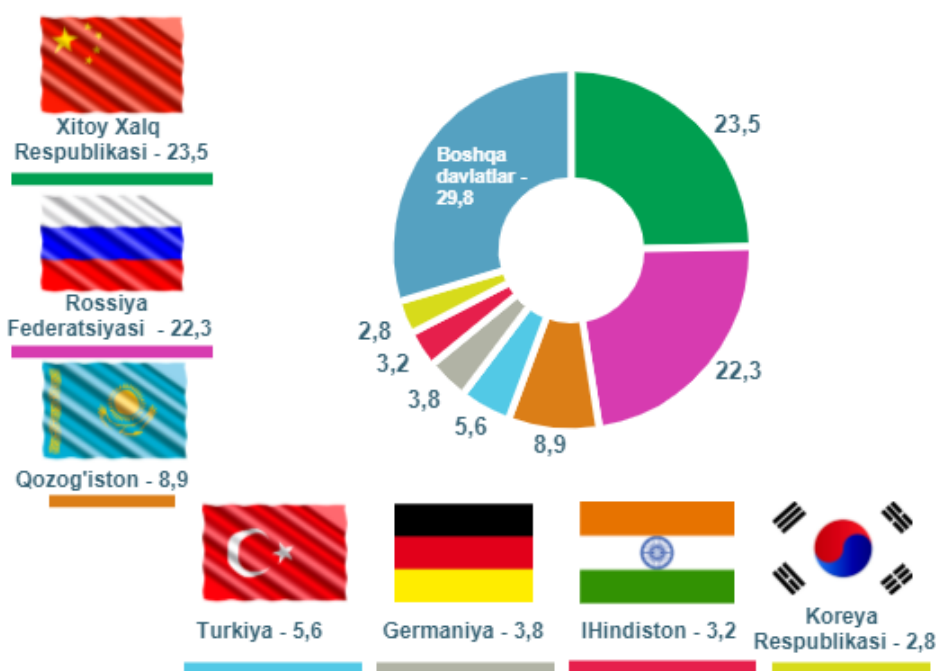
**TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTIDAGI
20 TA YIRIK
HAMKOR
DAVLATLAR
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da	O`rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	2 337,9	2 222,0	95,0	1	1
Rossiya Federatsiyasi	2 214,5	2 116,1	95,6	2	2
Qozog'iston	709,0	847,5	119,5	3	3
Turkiya	551,8	530,8	96,2	5	4
Germaniya	368,6	363,6	98,6	7	5
Hindiston	211,7	302,2	142,8	9	6
Koreya Respublikasi	678,3	265,4	39,1	4	7
Italiya	184,8	224,8	121,7	10	8
Ukraina	159,1	213,9	134,5	11	9

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI 20 TA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR (2020-yil yanvar-dekabr)

Davlatlar	Min. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da	O`rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Litva	247,3	204,7	82,8	8	10
Turkmaniston	105,5	196,3	186,0	15	11
Latviya	156,7	172,5	110,1	12	12
Belarusiya	120,2	156,4	130,2	13	13
AQSh	414,6	136,7	33,0	6	14
Niderlandiya	65,9	118,6	180,0	24	15
BAA	88,2	102,5	116,2	19	16
Fransiya	104,2	97,4	93,5	16	17
Chexiya	73,7	81,4	110,5	21	18
Shvetsariya	92,9	77,1	83,0	17	19
Polsha	41,9	71,4	170,4	30	20

2020-yil yanvar-dekabr oylarida Toshkent shahriga 143 mamlakatdan tovarlar va xizmatlar olib kirdi.

SHAHAR IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020-yil yanvar-dekabr, % da)

Yetti yirik sherik-davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Germaniya, Koreya Respublikasi va Hindiston) umumiy importning 69,7 % ulushiga ega, bu esa 6 647,6 mln AQSh dollariga teng hisoblanadi.

Mamlakatdagi investitsiya muhiti yaxshilangani va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va transport uskunalari importining o'sishi tabiiy hol hisoblanadi. Shunday qilib, Xitoy, Rossiya, Turkiya, Koreya va Germaniyadan katta miqdordagi investitsiyalarni hisobga olgan holda ushbu mahsulotlarning import hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi
Tel.:71-203-88-20**